

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1908

av **Annelie Karlsson (S)**

Blocköverskridande skattereform

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda processen mot en blocköverskridande skatteuppgörelse och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De socialdemokratiska utgångspunkterna för eventuella blocköverskridande skattesamtal bygger på vårt förhållningssätt till skatter kontra både nya och gamla utmaningar. Inte minst ser vi det som viktigt att utmana ”nationalekonomiska sanningar” som blivit allmänt tankegods och som bidragit till att inkomst- och förmögenhetsskillnaderna i Sverige oavbrutet ökat sedan 1980.

Den stora blocköverskridande skattereformen 1990/91 framhålls gärna som ett föredömligt exempel i olika nostalgiska betraktelser över dagens ”sämre” skattepolitik. Dess utgångspunkter för en bred politisk överenskommelse i Sverige var bra men reformen var på många sätt en ”medelklassreform” som tog sikte på de växande tjänstemannagrupperna. Skatteuppgörelsen snarade ökade än minskade de ekonomiska skillnaderna mellan män och kvinnor. Det var särbeskattningen 1971 som var den stora skattepolitiska jämställdhetsreformen i Sverige. Skatteuppgörelsen främjade inte direkt jämlikheten utan såg snarare till att den samlade ”skattebördan” i procent av inkomsten blev allt mer likartad oavsett inkomst (”platt”). I rättvisans namn bör dock nämnas att det också fanns jämlikhetsskapande inslag i skattereformen som höjda barn- och bostadsbidrag. Genom skattereformen breddades skattebaserna och beskattning flyttades från inkomster till moms och punktskatter.

Att skattesystemet som huvudfunktion ska klara av att finansiera välfärden och kollektiva investeringar. Skatter är egentligen inget instrument för vare sig jobbskapande eller klimatpolitiken. Det är med andra instrument än skatteförändringar som politiken på dessa och andra områden ska byggas upp. Åtta år av borgerligt styre har fört in debatten i felaktiga fåror som säger att varje samhällsproblem ska hanteras genom skattesänkningar eller skatteavdrag.

Givetvis finns det gränser för hur hög skattekvoten eller olika skattesatser kan vara. Sverige och världen av idag präglas dock snarare av för låga än för höga skatteuttag. De borgerliga regeringarna sänkte skatterna med 140 miljarder och Sveriges skattekvot är i budgetpropositionen för år 2018 beräknad till 43,5 procent 2018. Den var 49,1 procent år 2006. Skattekvoten har stått i stort sett stilla på en historiskt låg nivå under denna mandatperiod. Välfärden i Sverige behöver dock både mer resurser och fler anställda.

I ett internationellt perspektiv är Sverige fortfarande ett förhållandevis jämlikt land. Ökade inkomstskillnader är också något som vi inte bara fått se i Sverige. En bred majoritet av OECD-länderna har fått ökade inkomst- och förmögenhetsskillnader under de senaste årtiondena. Tyvärr förefaller dock ojämlikheten ha ökat särskilt mycket i Sverige och inte bara under de borgerliga regeringsåren 1991–1994 och 2006–2014. Mycket handlar det om den för låga beskattningen av kapitalinkomster. Under tidigt 1980-tal hade Sverige de mest jämlika inkomsterna i OECD.

Finansieringen av välfärden, vars tjänster främst finns i kommunerna, kvarstår som den stora och ”gamla” utmaningen för vårt skattesystem. Nya utmaningar handlar t.ex. om skatter relativt globaliseringens och EU:s påverkan på skattenivåer och skatters utformning samt om delningsekonomi och hur vi ska klara av att beskatta digitaliserade tjänster.

Regeringen bör i kontakter med oppositionen diskutera förutsättningar och möjligheter för samtal om en blocköverskridande skatteuppgörelse. I ett första skede kan det handla om olika utrednings- och översynsarbeten för att förbereda mer reella samtal och förhandlingar om faktiska förändringar.

Annelie Karlsson (S)